

FORBRUGERRÅDET

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

24. februar 2006

Benedicte Federspiel
Dok. 40440/ph

Foretræde for Retsudvalget den 2. marts 2006 vedr. juridisk rådgivning L 65

Indledningsvis nævnes i punktform Forbrugerrådets generelle holdning til lovforslaget om juridisk rådgivning (L 65). For yderligere uddybning henvises til punkterne nedenfor.

1. Der skal skabes øget konkurrence på prisen for juridisk rådgivning, men forbrugerne skal sikres.
2. Forbrugerrådet ønsker at deltage i udarbejdelsen af bekendtgørelsen om god skik, som skal træde i kraft samtidig med loven.
3. Loven bør gælde enhver juridisk rådgivning, og bevisbyrden for, at den ikke finder anvendelse, skal ligge hos den erhvervsdrivende.
4. De skriftlige aftaler bør som minimum udformes på fast skabelon, og der bør udarbejdes en "AB92 light" standardaftale.
5. Rådgiver skal være forsikret – oplysning er ikke nok.
6. Der skal enten være regler om rådgiveransvar i loven, ellers skal lovforslaget i betænkningen om rådgiveransvar fra 1998 fremsættes.
7. Der skal angives en samlet pris på rådgivningen – de foreslåede regler er ikke acceptable.
8. Hvis rådgiveren ikke overholder kravet om skriftlige informationer, bør der ikke kunne kræves vederlag.
9. Der bør indføres en generel dispensation fra grænserne i Forbrugerklagenævnet.
10. Hvis Retsudvalget finder disse krav for besværlige i enhver aftale, foreslår Forbrugerrådet kravene opfyldt ved forbrugeraftaler.

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

1. Øget priskonkurrence.

Forbrugerrådet er positiv over for at ophæve vinkelskriverloven, ikke kun fordi det var særpræget, at udøvelse og rådgivning var tilladt, men markedsføring forbudt, men især fordi Forbrugerrådet er enig i, at der bør skabes øget konkurrence på prisen for juridisk rådgivning, ligesom der naturligt er sket en brancheglidning. Men da det forventes, at det nye marked for rådgivning og markedsføring heraf vil være rettet mod forbrugerne (og mindre erhvervsdrivende), finder Forbrugerrådet det vigtigt, at området ikke kun bliver dækket af oplysningsregler med hensyn til pris, men også af ufravigelige regler, der beskytter forbrugerne.

2. Regler om god skik.

Det fremgår af § 2, stk. 8, at justitsministeren fastsætter yderligere regler om god skik efter forhandling med ministeren for familie- og forbrugeranliggender. I bemærkningerne hertil under pkt. 4.3.1., side 14, står der, at "Justitsministeren vil inddrage Forbrugerombudsmanden i udarbejdelsen af de administrative regler om god skik for juridisk rådgivning".

Forbrugerrådet mener ikke, at det er tydeligt, at man med "administrative regler" mener de materielle regler om god skik og ikke kun, hvorledes Forbrugerombudsmanden skal administrere sit tilsyn hermed. Forbrugerrådet ønsker dette præciseret. Forbrugerrådet ønsker også at blive inddraget i forbindelse med fastlæggelsen af de regler, der skal finde sted i bekendtgørelsesform. Forbrugerrådet mener også, at bekendtgørelsen skal træde i kraft samtidig med loven.

3. Af "overvejende juridisk karakter".

Ifølge § 1, stk. 1, og § 2, stk. 1, dækker loven rådgivning "af overvejende juridisk karakter". På side 13 under punkt 4.2.3. står nogle eksempler, som ikke gør det let at forstå, hvorledes dette skal fortolkes:

- Hvis en ejendomsmægler udfærdiger en ægtepagt for en kunde og samtidig – i mindre omfang – orienterer kunden om mæglersalær, annonceringsudgifter osv., hvis kunden måtte ønske at sælge sin faste ejendom, er den juridiske ydelse hovedydelsen og derfor dækket.
- Derimod ikke, hvis ejendomsformidleren i forbindelse med salg af en fast ejendom orienterer om tinglysning etc., da salget af ejendommen er hovedydelsen og den juridiske rådgivning en accessorisk ydelse.
- Hvis disse eksempler skal kunne anvendes som målestok, bør man opstille det tredje eksempel, nemlig at ejendomsformidleren rådgiver om tinglysning mv. ved salg af fast ejendom og samtidig hermed påtager sig at udfærdige en ægtepagt for en kunde. Her er to selvstændige juridiske ydelser, men det er ikke klart, om den totale rådgivning vil være omfattet af loven.

Det nævnte revisoreksempel gør ikke forståelsen lettere, og det kan forudses, at det vil være vanskeligt for såvel den, der yder juridisk rådgivning, som den, der modtager den, at forstå, om loven gælder.

Forbrugerrådet finder, at loven bør gælde enhver juridisk rådgivning, medmindre det er klart, at der udelukkende er tale om en meget lille og ikke vidtrækkende del af rådgivningen. Man skal i denne forbindelse være opmærksom på, at den mindre betydende del kan få vidtrækkende følger for den enkelte. Hvis en forbruger bliver forkert rådgivet i en tinglysnings- eller ægtepagtssag, kan det få ganske vidtrækkende følger.

I bemærkningerne står, at der skal anlægges en konkret og samlet vurdering af den rådgivning, der ydes, samt at det i tvivlstilfælde kan indgå i vurderingen, hvordan rådgiveren markedsfører sig, og hvilken uddannelses- og erhvervs-mæssig baggrund denne har. Det forudsættes ligeledes, at der anlægges en bred forståelse af begrebet juridisk rådgivning, og at den betegnelse, som rådgivningsvirksomheden anvender, ikke vil være udslagsgivende.

Det siger sig selv, at det vil være meget kompliceret for den enkelte forbruger at få et overblik over, om det ene eller andet lovkompleks gælder, og Forbrugerrådet mener derfor, at udgangspunktet bør være, at loven finder anvendelse, og at bevisbyrden for, at dette ikke er tilfældet, må ligge hos den erhvervsdrivende.

4. Skriftlige aftaler.

Ifølge § 2, stk. 2, skal aftalerne udarbejdes skriftligt. Forbrugerrådet har tidligere påpeget, at det ville være en fordel, at der bliver udarbejdet en standardaftale – vi har tidligere foreslået en slags "AB92 light", hvilket også vil lette overvejelser om udformningen af den skriftlige aftale. Justitsministeriet anfører i bemærkningerne til § 2, stk. 2, at det, når der på et tidspunkt måtte have dannet sig en branche for juridisk rådgivning, kunne være hensigtsmæssigt at udarbejde en standardaftale på området, og henviser i denne forbindelse til AB92, hvilket netop var det, som Forbrugerrådet tidligere har gjort gældende. Forbrugerrådet finder dog, at når Justitsministeriet henviser til, at en standardaftale kan udarbejdes, når der eventuelt er dannet en branche for juridisk rådgivning, er det i modstrid med, at det andetsteds siges, at det er en ganske uhomogen "branche", og at blandt andet derfor kan man ikke stille krav om tvungen forsikring. Minimum kunne være at udarbejde en skabelon til udfyldelse.

5. Ansvarsforsikring.

I aftalen skal det oplyses, om den pågældende er ansvarsforsikret og i så fald med forskellige yderligere oplysninger, hvor i øvrigt Forbrugerrådet savner oplysning om en eventuel selvrisiko. Forbrugerrådet finder imidlertid fortsat, at der bør være en obligatorisk forsikring, og Forbrugerrådet finder det ikke overbevisende, at forsikringsbranchen ikke kan levere en forsikring til dette formål. Under drøftelsen af mulige udbydere af juridisk rådgivning har det tidligere været nævnt, at det vil være folk, der i forvejen yder professionel rådgivning af lignende art. Forbrugerrådet kan derfor ikke se, at det skulle være et problem for dem at få en forsikring. Hvis andre fremtidige udbydere af juridisk rådgivning slet ikke kan evalueres af et forsikringselskab, så giver svaret sig måske af sig selv. På et område, hvor der ikke stilles kvalifikationskrav, og hvor der ikke er en præcis lovgivning, men hvor forbrugeren potentielt kan lide store tab, bør der være sikkerhed for erstatning.

6. Rådgiveransvar.

I bemærkningerne henvises til betænkning om rådgiveransvar (1362/1998). Forbrugerrådet skal endnu en gang opfordre til, at der enten indføres regler om rådgiveransvar i denne lov, eller at der fremsættes et generelt lovforslag om rådgiveransvar – også om godtgørelse i de situationer, hvor der ikke er lidt et egentligt økonomisk tab, men hvor en forbruger i tillid til en fejlagtig rådgivning er kommet i en dårlig position, jf. lignende regel i lov om omsætning af fast ejendom.

7. Oplysninger om pris.

Det fremgår af § 2, stk. 5, om prisoplysninger, at rådgiveren skal angive sin timepris eller eventuelle samlede pris for den pågældende ydelse. Forbrugerrådet mener ikke, at rådgiveren skal have valgfrihed, men skal give et overslag over den samlede pris for den pågældende ydelse. Timepriser alene er ikke oplysende for forbrugeren, når der ikke siges noget om, hvorvidt der skal bruges 5 eller 50 timer.

Der står herefter, at hvis man ikke kan angive timeprisen eller den samlede pris, skal man oplyse, på hvilket grundlag prisen beregnes. En udbyder, der ikke har mulighed for hverken at angive timepris eller samlet pris, bør ikke kunne udbyde sin ydelse. Forbrugerrådet fastholder, at der skal angives en samlet pris, og såfremt denne ændres hen ad vejen, skal forbrugeren skriftligt godkende dette. Det fremgår i øvrigt ikke tydeligt, om oplysning om pris i stk. 5 skal stå i aftalen. Tværtimod kunne man slutte modsætningsvis til stk. 3 og 4, hvor det er udtrykkeligt nævnt, at det skal stå i den skriftlige aftale.

8. Sanktioner.

Det fremgår af § 4, at overtrædelser straffes med bøde. Forbrugerrådet skal foreslå, at der tilføjes et civilretligt effektivt middel, nemlig at udbyder ikke kan kræve et vederlag for sin rådgivning, såfremt man fx ikke har overholdt § 2, stk. 2, om en

skriftlig aftale med de tilhørende informationer. Dette bør i hvert fald gælde i forbrugerforhold.

9. Klageadgang.

Forbrugerrådet finder det vigtigt, at der bliver en effektiv klageadgang og har noteret sig, at Forbrugerklagenævnets bekendtgørelse bliver ændret, således at det kan behandle disse klager. Forbrugerrådet finder imidlertid, at der for denne type klager bør være en generel dispensation fra undergrænsen (hvis vederlaget for ydelsen udgør under 800 kr., behandles klagen ikke, medmindre der gives en særlig dispensation). Vederlaget for ydelsen vil ikke være det relevante tal, da et eventuelt tab for en fejlbehæftet ydelse kan være betydeligt højere.

10. Særregler for forbrugeraftaler.

Såfremt nogle af kravene kan forekomme for detaljerede for samtlige typer rådgivning, bør det overvejes at forbeholde lovens krav – inklusive Forbrugerrådets ændringsforslag – for rådgivning til forbrugere.

Med venlig hilsen

Villy Dyhr
Chef for Politisk Afdeling

Benedicte Federspiel
Chefkonsulent